

GRAU EN INFERMERIA

28220 - CURES D'INFERMERIA MATERN INFANTIL I EN L'ADOLESCÈNCIA

Informació general

- Curs acadèmic 2023/24
- Curs: Segon
- Trimestre: Segon
- Nombre de crèdits: 5
- Professorat:
 - Alba Sanvicente Prados <asanvicente@tecnocampus.cat>
 - Isabel Navarri Ramos <inavarri@tecnocampus.cat>

Llengües de docència

- Català
- Castellà

Presentació de l'assignatura

L'assignatura cures d'Infermeria matern infantil i adolescència forma part de la formació obligatòria del currículum bàsic del Grau d'Infermeria. En el pla d'estudis aprovat per l'Escola Superior de Ciències de la Salut, se situa l'assignatura en el segon curs del grau.

L'assignatura comprèn l'estudi del desenvolupament del fetus, del nou-nascut i el seu creixement i el desenvolupament normal des del període neonatal fins a l'adolescència. També aborda els diferents problemes de salut, que apareixen més freqüentment en aquesta etapa de la vida.

El desenvolupament de l'assignatura permet a l'estudiant conèixer les principals situacions que poden sorgir durant aquestes etapes, que són fonamentals per poder planificar les intervencions infermeres que ajudin els nens, adolescents i famílies a afrontar de la manera més adequada els diferents problemes de salut, ja que el nen pel fet de ser-ho, té unes característiques concretes i unes limitacions pròpies relacionades amb l'edat, dels quals deriven unes cures d'infermeria específics tant en salut com en la malaltia.

Competències/Resultats d'aprenentatge

Bàsica

- CB5_ Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- CB1_ Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements d'una àrea d'estudi que tingui la base en l'educació general, i s'acostuma a trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de la vanguardia del seu camp d'estudi
- CB3_ Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir o interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi), per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants de caire social, científic o ètic

Específica

- CE13_Aplicar el procés d'infermeria per proporcionar i garantir el benestar, la qualitat i la seguretat a les persones ateses
- CE14_Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria
-

CE15_Dirigir, avaluar i fer les cures integrals d'infermeria, a l'individu, la família i la comunitat

- CE18_Identificar les característiques de les dones en les diferents etapes del cicle reproductiu i en el climateri i en les alteracions que es poden presentar proporcionant les cures necessàries a cada etapa. Aplicar cures generals durant el procés de maternitat per facilitar l'adaptació de les dones i els neonats a les noves demandes i prevenir complicacions
- CE19_Coneixer els aspectes específics de l'atenció al neonat. Identificar les característiques de les diferents etapes de la infància i adolescència i els factors que condicionen el patró normal de creixement i desenvolupament. Coneixer els problemes de salut més freqüents en la infància i identificar les seves manifestacions. Analitzar les dades de valoració del nen, identificant els problemes d'infermeria i les complicacions que es poden presentar. Aplicar les tècniques que integren l'atenció d'infermeria, establint una relació terapèutica amb els nens i els seus cuidadors. Seleccionar les intervencions dirigides al nen sa i el malalt, així com les derivades dels mètodes de diagnòstic i tractament. Ser capaç de proporcionar educació per la salut als pares o cuidadors primaris.

General

- CG3_Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria
- CG4_Comprendre el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup o comunitat, dins del seu context social i multicultural
- CG6_Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els medis disponibles
- CG1_Ser capaç, en l'àmbit de la infermeria, de donar una atenció tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones que atenen, d'acord amb el seu estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables
- CG2_Planificar i donar cures d'infermeria dirigits a les persones, família o grups, orientats als resultats de salut, avaluant el seu impacte, a través de guies de pràctica clínica i assistencial, que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cura un problema de salut

Transversal

- CT 1 Desenvolupar la capacitat d'avaluar les desigualtats per raó de sexe i gènere, per dissenyar solucions

No definides

Continguts

BLOC1: Infermeria Maternal

TEMA 1: Cures d'infermeria durant l'embaràs, el part, el puerperi i la menopausa.

- 1.1. Anatomia parella genital femení.
- 1.2. Cicle Genital Femení.
- 1.3. Variacions cicle menstrual
- 1.4. Etapes de la vida.
- 1.5. Exploracions ginecològiques.
- 1.6. Planificació familiar.

TEMA 2: Gestació.

- 2.1. Fisiologia de la gestació: Fecundació, Nidació, Placentació, Embriogènesi
 - 2.1.1. Hemorràgies avantport
 - 2.1.1.1. 1r trimestre: Metrorragia d'implantació, avortament espontani, embaràs ectòpic, MOLA
 - 2.1.1.2. 3r Trimestre: Placenta prèvia, Despreniment prematur de placenta normoinsera
 - 2.1.2. Amenaça de part prematur
- 2.2. Estats hipertensius de la gestació: Pre-eclàmpsia, Eclàmpsia

TEMA 3: Part.

- 3.1. Tipus de part: part eutòcic, part distòcic.
- 3.2. Concepte de part normal
- 3.3. Atenció al part normal segons evidència científica: Guies de pràctica clínica
 - 3.3.1. Cures durant el part mare i nadó
- 3.4. Part distòcic i/o risc perinatal
 - 3.4.1. Registre cardiotocogràfic
 - 3.4.2. Cesària

TEMA 4: Puerperi.

- 4.1. Definició de Puerperi
- 4.2. Canvis anatòmics i funcionals del puerperi
- 4.3. Atenció al puerperi: cures basades en l'evidència científica
- 4.4. Alletament matern
 - 4.4.1. Anatomia glàndula mamària
 - 4.4.2. Fisiologia de la lactància
 - 4.4.3. Recolzament LM
 - 4.4.4. Valoració presa LM
 - 4.4.5. Problemes durant LM
 - 4.4.6. Clivelles, Mastitis
- 4.5. Afavorir vinculació afectiva mare/nounat/parella
- 4.6. Problemes de salut durant el puerperi: Hemorràgia post-part

BLOC 2: Infermeria pediàtrica i del adolescent

TEMA 1: Introducció a la infermeria de la infància i l'adolescència.

- 1.1. **Base conceptual de la Infermeria del nen i de l'adolescent.** Marc històric de les cures d'infermeria pediàtrica. Evolució de les cures maternoinfantils. Concepte i límits de la pediatria. Etapes en què se subdivideix la infància.
- 1.2. **Demografia sanitària. Mortalitat i morbiditat en l'àmbit de la infermeria pediàtrica. Principals indicadors de mortalitat inf antil.** Demografia sanitària: causes de morbiditat i mortalitat infantil. Factors condicionants de la salut infantil. La infermeria escolar.

TEMA 2: Neonatologia.

2.1. El nadó sa.

El nadó. Classificació del nadó segons pes i edat gestacional. Adaptació del nounat a la vida extrauterina. Canvis respiratoris i circulatoris. Mecanismes de la circulació fetal. Valoració del nounat. Avaluació de la vitalitat del nounat. Test d'Apgar. Característiques morfològiques i criteris de normalitat. Examen neurològic del nadó. Reflexos arcaics.

2.2. Principals procediments Neonatals.

Material necessari per al seu ús en qualsevol naixement per a l'atenció del nadó.

Sala de parts: Pes, aspiració de secrecions: recollida de mostra del cordó (grup i Rh). Administració de vitamina K i profilaxi ocular. Cura del cordó. Identificació.

Nursery: Comprovar identificació. Control de temperatura i nivell de la mateixa. H^a del nounat. Pes, longitud. Perímetre cranial. Cura del cordó. Control de la micció i deposició. Diagnòstic precoç de metabolopaties.

2.3. Atenció infermera en el nounat de risc.

Nounat d'alt risc. Nounat prematur. Característiques físiques. El nadó baix pes i el nadó postterme. Nounat amb problemes respiratoris: membrana hialina. Destret respiratori. Causes i tipus. Nounat amb icterícia: concepte, metabolisme de la bilirubina i classificació de la icterícia. Nounat de risc relacionat amb situacions maternes: diabetis, preclàmpsia, toxicomanies i processos infecciosos.

2.4. Malformacions congènites d'alta incidència i / o especial interès.

Manifestacions cutànies benignes transitòries. Patologia neonatal associada al moment del part (Caput succedaneum, cefalo-hematoma, fractures òssies, lesions nervioses). Malformacions genètiques més freqüents (Sd. Edwards, Sd. Down, Sd. Turner, Sd. Klinefelter). Malformacions congènites més freqüents per òrgans:

- De l'aparell digestiu: Llavi leporí. Esquerda o fissura palatina, fre sublingual.
- Del sistema nerviós: Espina bífida. Mielomeningocele. Hidrocefàlia.
- De l'aparell urinari: Hipospàdia. Epispàdia. Hidrocele. Criptorquídia.
- De l'aparell osteomuscular: Peus zambos. Displàsia de maluc

TEMA 3: Infermeria en les diferents etapes evolutives del nen sa.

3.1. Característiques del creixement.

Conceptes de creixement. Patró de creixement i maduració en les diferents etapes de la infància (Lactant, preescolar, escolar i adolescent). Mètodes i tècniques per al mesurament i valoració del creixement i desenvolupament. Taules de percentils i la seva interpretació. Factors que influeixen en el creixement. Desviacions patològiques del creixement.

3.2. Característiques del desenvolupament.

Conceptes de desenvolupament. Desenvolupament psicomotor de l'infant de 0 a 3 anys. Indicadors qualitius, Escala Denver i Taula de Llevant. Desenvolupament ossi. Desenvolupament dels òrgans dels sentits. Desenvolupament psicosocial. Desenvolupament del llenguatge. Control d'esfínters. Desenvolupament en l'adolescència: Sexualitat. Estadis Tanner. Trastorns de la pubertat.

3.3. L'alimentació en els diferents períodes de la infància.

Característiques de l'alimentació del lactant.

- **Lactància materna:** Principals característiques de la lactància materna. Avantatges de la lactància materna per al nen i la mare. Tècnica de la lactància materna. Problemes més freqüents en lactància materna. Contraindicacions de la lactància materna.

Conservació de la llet materna.

- **Lactància artificial:** Fórmules per a lactants sans: fórmules d'inici i fórmules de continuació. Tècniques i pauta d'administració de la lactància artificial.

Fórmules especials i patologies relacionades: Fórmules per presentar terme. Intolerància Fórmules per a lactants sans: fórmules d'inici i fórmules de continuació. Tècniques i pauta d'administració de al lactància artificial.a la

lactosa. Fórmules sense lactosa. Al·lèrgies i intolerància a les proteïnes de la llet de vaca. Fórmules hidrolitzades. Fórmules vegetals. Diètes elementals. Aliments funcionals: pre i probiòtics. Fórmules amb modificacions menors: Anticòlic, antireflux i antirestreyniment.

Alimentació complementària (beikost), en el lactant. Alimentació en el preescolar, escolar i adolescent. Necessitats nutricionals del lactant. Alimentació en el preescolar, escolar i adolescent. Piràmide alimentària. Necessitats i repartiment calòric per als nens i els adolescents.

3.4. Immunitzacions.

Concepte d'immunitat. Vacunes d'administració sistemàtica en la infància. Normes generals per a l'administració de vacunes, ndicacions, contraindicacions específiques, vies d'administració i reaccions adverses. Calendari vacunal. Vacunacions en situacions especials en la infància. Vacunacions en el nen immigrant.

TEMA 4: Problemes de salut en la infància i l'adolescència.

4.1. Mort sobtada del lactant.

Definició de la Síndrome de la Mort Sobtada del lactant. Factors de risc que s'han associat a major incidència de mort sobtada. Recomanacions actuals per a la prevenció de la mort sobtada.

4.2. Problemes respiratoris del nen.

Vies respiratòries altes: Otitis mitjana aguda. Laringitis estridulosa o obstructiva aguda (crup).

Vies respiratòries baixes: Bronquiolitis / Bronquitis. Pneumònia. asma bronquials.

4.3. Malalties exantemàtiques.

Generalitats: Definició de malaltia exantemàtiques. Classificació dels exanemes. Signes i símptomes de les principals malalties exantemàtiques. Cures d'infermeria en Xarampió, Rubèola, Megaeritema infecció, Varicel·la, Escarlatina i Exanema sobtat.

4.4. Malalties infeccioses pròpies de la infància.

Definició de malaltia infecciosa. Cures generals davant malalties infectocontagioses pròpia de la infància: Tos ferina. Meningitis bacteriana, Parotiditis, gastroenteritis (vírica i bacteriana).

4.5. Problemes dermatològics del nen.

Problemes dermatològics: èczema, impetigen, dermatitis, urticària i sudamina.

4.6. Problemes digestius de l'infant.

Còlic del lactant. Vòmits. Diarrees. Restreyniment. Dolor abdominal recurrent.

Celíaquia. Reflux gastresofàgic. paràsits intestinals.

4.7. Problemes de l'aparell renal i genitourinari del nen.

Infecció urinària en el nen. Trastorns miccionals de la infància. Enuresi. Reflux vesicouretal primari. síndrome nefròtica.

4.8. Signes i símptomes més freqüents en pediatria.

La febre. la tos.

TEMA 5: El nen malalt.

5.1. Problemes neurològics del nen.

Convulsions i crisis epilèptiques. Cures al nen en coma. exploració neurològica.

5.2. El nen i l'adolescent oncològic.

Evolució del càncer pediàtric en els últims anys. Tumors més freqüents en la infància. Impacte emocional de la malaltia en el nen i la seva família. Cures d'infermeria durant el procés. Suport i assistència al nen i la família. Atenció d'infermeria. Tractaments: Quimioteràpia. Radioteràpia. Cirurgia. Efectes secundaris del tractament.

5.3. El dolor en pediatria.

Característiques del dolor infantil. Mètodes de valoració del dolor. Intervencions d'infermeria relacionada amb l'alleujament del dolor.

5.4. El nen i l'adolescent hospitalitzat.

Efectes de l'hospitalització en el nen i la família en les diferents etapes del desenvolupament. Aspectes psicològics de l'hospitalització. Fonts d'ansietat i estrès en el procés de l'hospitalització. Conductes disfuncionals en el nen hospitalitzat. Intervencions i estratègies per minorar l'estrès per hospitalització i realització de les tècniques i procediments d'infermeria. Hospitalització conjunta mare / pare-fill.

5.5. Procediments i tècniques en el nen i l'adolescent hospitalitzat.

Mesurament i valoració de signes vitals (T^a, TA, RF i FC). Recollida de mostres. Tipus d'accessos venosos perifèrics més usats en pediatria. Administració de medicaments, càlcul de dosi en pediatria i tipus de via: Via rectal, oral, endovenosa, intramuscular.

TEMA 6: Urgències en el nen i l'adolescent. 6.1. Accidents en la infància.

Introducció. Prevenció d'accidents: epidemiologia, formes més freqüents, actuació d'infermeria. Valoració del risc segons l'etapa evolutiva. Intervencions d'infermeria en cremades. Ofegaments i extracció de cossos estranys. Intoxicacions. Consells per a la seguretat i la prevenció d'accidents. Mossegades i picades d'insectes.

Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 05 - Igualtat de gènere
- 10 - Reducció de les desigualtats
- 03 - Salut i benestar
- 04 - Educació de qualitat

Sistema d'avaluació i qualificació

El sistema d'avaluació de les competències i els resultats d'aprenentatge d'aquesta assignatura contempla diferents activitats d'avaluació de la Materia 5 - Ciències de la Infermeria Avançada:

Sistema d'avaluació	Ponderació mínima	Ponderació màxima
SE1. Examen	20%	60%
SE2. Treballs individuals	5%	40%
SE3. Treballs en grup	5%	40%
SE4. Participació a l'aula	10%	40%
SE5. Seminaris	5%	40%
SE7. Prova pràctica	20%	50%
SE8. Seguiment individual	5%	20%

S'utilitza un sistema de qualificació quantitativa (de 0 a 10) i qualitativa (suspens, aprovat, notable, excel·lent, matrícula d'honor) segons RD 1125/2003.

La còpia total o parcial en qualsevol de les activitats d'aprenentatge significa un "No Presentat" en l'assignatura, sense opció a presentar-se a la prova de recuperació i sense perjudici de l'obertura d'un expedient per aquest motiu.

Segons normativa UPF, els estudiants que tenen opció a realitzar la recuperació de l'assignatura són aquells que hagin obtingut una qualificació de "suspens", que són les úniques susceptibles de modificació en el procés de recuperació.

El sistema d'avaluació i el període de recuperació es detalla en el Pla d'Aprenentatge disponible a l'aula virtual a l'inici de l'assignatura.